herpy

GEKKOER

Tiger thick-toed gecko

Pachydactylus tigrinus

En liten, kraftig bygd klippegekko med tverrbånd i brunt og krem, som minner om tegningen til en tiger. Den lever i savanne og klippeterreng i det sørlige Afrika og er nattaktiv. Det finnes lite kunnskap om stell av arten, så rådene bygger på leveområde, klima og beslektede arter.

Familie: Gekkonidae Tidligere navn: *Pachydactylus capensis tigrinus; Pachydactylus capensis rhodesianus*

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**9-11 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**5-10 år**
Aktiv	**Om natten**
Levevis	**Trelevende og klippelevende**
Biotop	**Savanne og klippeterreng**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**40 × 30 × 30 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Varmeplass	**30-33 °C**
Temperatur, natt	**18-22 °C**
Luftfuktighet	**30-50 %**
UVB	**Valgfritt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Insekter**
Holdes	**Alene eller parvis**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**1-2 egg**
Inkubasjon	**55-75 dager** ved 26-30 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Pachydactylus tigrinus er en liten, kompakt gekko i slekten *Pachydactylus*. Kroppen er kraftig, hodet bredt, og tærne er korte og tykke. Tegningen er mørkebrune tverrbånd på en lysere bunn i brunt og krem, og den har gitt arten navn: *tigrinus* kommer av latin *tigris*, tiger. Dyret måler omtrent 9-11 cm inkludert hale.

Arten ble beskrevet i 1921 av Van Dam som en varietet av *Pachydactylus capensis*, og den har i en periode vært ført som en underart av den. I dag regnes den som en selvstendig art. Det finnes ikke noe etablert norsk navn.

Stellet i fangenskap er bare sparsomt beskrevet. Arten er eggleggende, og det klekkes langt flere hunner enn hanner ved alle temperaturer der eggene kan utvikle seg. Tall for levetid, kjønnsmodning og kullstørrelse er ikke dokumentert og er her lånt fra nært beslektede *Pachydactylus*-arter.

Utbredelse og leveområde

Arten lever i det sørlige Afrika: i Zimbabwe, det nordlige Sør-Afrika (det tidligere Nord-Transvaal, i dag Limpopo), det østlige Botswana og det vestlige Mosambik. Typelokaliteten er Blinkwater ved Brak River i Zoutpansberg-distriktet i det nordlige Sør-Afrika.

Arten er på IUCNs rødliste vurdert som livskraftig.

> **Naturlig utbredelse:** Zimbabwe, Sør-Afrika, Botswana og Mosambik.

LEVEOMRÅDE

Arten finnes i åpent savanneland og buskas med klippeformasjoner, steinrøyser og trær. Den sitter i klippesprekker, under løs bark og bak avskallede steinflak om dagen og kommer frem etter mørkets frembrudd.

Klimaet er subtropisk med varme, regnfulle somre og tørre, kjøligere vintre. Gekkoen unngår dagens sol og holder seg i skjul. Varme dager, kjøligere netter og en tørr vinter er mønsteret terrariet skal etterligne.

Stell

TERRARIET

Det finnes lite kunnskap om stell av *Pachydactylus tigrinus*. Rådene bygger på leveområde og klima og på bedre kjente slektninger fra samme del av Afrika, særlig *Chondrodactylus turneri*, som lever i samme område og har lignende krav, men blir betydelig større.

Et par kan holdes i et terrarium på minst 40 × 30 × 30 cm (lengde × bredde × høyde), og større er bedre. Innred det med bakvegg av kork eller stein, flate klippestykker og barkbiter, slik at dyret kan presse seg inn i smale sprekker. Bunnsubstratet skal være tørt, sandblandet jord eller sand i et lag på 3-5 cm. Tunge steiner skal stå direkte på bunnen, slik at de ikke kan skli. Sørg for flere skjul, både i den varme og den kjølige enden.

Terrariet skal ventileres godt, og lokket skal slutte tett, for gekkoen er rask og klatrer på klipper og bakvegg.

TEMPERATUR

Om dagen skal det være 24-28 °C, og under en varmelampe eller på en stein under lampen 30-33 °C. Om natten skal temperaturen falle til 18-22 °C. Det skal alltid være en kjølig ende, slik at dyret kan velge. Tallene er lånt fra beslektede arter i samme klima.

En vinterpause med litt kjøligere og tørrere forhold på omtrent 15-18 °C om natten svarer til artens klima, men det er ikke dokumentert om den er nødvendig for å få avlen i gang.

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Arten lever i tørt til halvtørt terreng. Hold luftfuktigheten på omtrent 30-50 %, og spray lett av og til på bakveggen om kvelden, slik at dyret kan drikke dråper. Substratet skal tørke opp igjen i løpet av dagen. Et lite, fuktig skjul (en boks med lett fuktig mose eller vermikulitt) hjelper under hudskiftet.

Ha alltid en lav vannskål med friskt vann.

LYS OG UVB

Arten er nattaktiv og oppholder seg i skjul om dagen. UVB er derfor ikke avgjørende når fôret drysses med kalk og D3. Gis det UVB, skal det være et svakt rør (Ferguson-sone 1) over en del av terrariet, slik at dyret kan trekke seg i skygge. Lyset er tent 12 timer i døgnet, og natten skal være mørk.

Les mer: Lys og UVB Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

FÔRING

Pachydactylus tigrinus lever av insekter. Sirisser, små dubia-kakerlakker, melorm og gresshopper i passende størrelse er et godt grunnfôr. Byttet skal være mindre enn avstanden mellom dyrets øyne. Voksne fôres to til tre ganger i uken, unge dyr oftere.

Dryss fôret lett med kalk, og gi kalk med D3 jevnlig, særlig hvis det ikke er UVB. Ta ut levende rester etterpå.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl

ATFERD OG HÅNDTERING

Gekkoen er nervøs og rask og egner seg bedre til å bli sett på enn til å bli håndtert. Ta aldri tak i halen, som kan kastes av.

Det sosiale livet er ikke dokumentert hos arten. Hold dyrene enkeltvis eller i par i et romslig terrarium med mange skjul, og skill dem ved jakt, bitt eller dyr som holder seg unna fôret. Flere hanner sammen bør unngås.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Kjønnsmodning og kjønnsforskjeller er ikke dokumentert i detalj for arten. Hos *Pachydactylus*-arter har hanner typisk forstørrede skjell eller porer og en tykkere halerot, men kjønnet bør kontrolleres hos voksne dyr før et par settes sammen. Tidspunktet for kjønnsmodning er ikke dokumentert.

PARRING

Paringsvaner er ikke dokumentert for arten. Hos beslektede arter starter paringen typisk etter en kjølig, tørr vinterpause, når temperaturen økes igjen. Sett bare et par sammen når begge dyrene er utvokste og i god kondisjon, og hold øye med om hunnen blir jaget.

EGGLEGGING OG KULL

Arten er eggleggende. Kullene er små, typisk 1-2 egg om gangen, og tallet er lånt fra beslektede arter. Antall kull per sesong er ikke dokumentert. Gi hunnen en liten boks med fuktig sand eller vermikulitt som leggested, og gi ekstra kalk og fôr mens hun bærer egg.

INKUBASJON

Eggene har hard skall. Flytt dem så lite som mulig og uten å vri dem. Inkuber dem ved 26-30 °C i fuktig luft. Tiden til klekking er ikke dokumentert for arten; hos beslektede arter er den 50-75 dager, og her er den satt til 55-75 dager. Kjønnet avhenger av temperaturen, men ved alle temperaturer der eggene klekkes, blir langt de fleste ungene hunner. Det finnes altså ingen temperatur som gir flest hanner.

OPPDRETT AV UNGER

Unger skal ha de aller minste insektene: nyklekte sirisser og små spretthaler. Hold dem enkeltvis eller i små grupper med skjul, lett spraying og kalk i fôret. Størrelse ved klekking og vekst er ikke dokumentert for arten. Vei og mål ungene jevnlig for å følge utviklingen.

Helse og vanlige feil

Det finnes ingen artsspesifikk kunnskap om sykdommer hos *Pachydactylus tigrinus*. De typiske feilene hos tørrlandsgekkoer er:

- For mye fukt. Vått substrat gir mugg, hudproblemer og luftveisinfeksjoner.
- Kalkmangel (benskjørhet), særlig hos unge dyr og avlshunner. Bruk kalk og D3.
- Fastsittende hudrester på tær og halespiss. Gi et litt fuktig skjul, og løsne restene forsiktig.
- Tapte haler. Halen vokser ut igjen, men får aldri sin opprinnelige form.

Oppsøk veterinær med erfaring med krypdyr hvis dyret går ned i vekt, ikke spiser på flere uker eller er slapt.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.